

Brodsko ekološko društvo - BED

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ 2020.

- 1. Strateški ciljevi BED-a 2018.-2020. i njihovo ispunjavanje kroz**
  - A. Projekte i programe BED-a u 2020.**
  - B. Zagovaranje, lobiranje na području zaštite prirode i okoliša**
  - C. Zajednička dobra i mehanizme direktne demokracije**
  - D. Institucionalni razvoj udruge**
- 2. Financijski izvještaj**

Strateški ciljevi 2018.- 2020. godine

A) Programi/projekti vezani uz zaštitu okoliša i prirode, te održivi razvoj

1. Zaštita i upravljanje značajnim krajobrazom Gajna
2. Interpretacija zaštite prirode
3. Biološka raznolikost i izvorne pasmine domaćih životinja
4. Aktivnosti edukacije u zaštiti okoliša i prirode, te održivog razvoja

B) Lobiranje i zagovaranje na području zaštite okoliša i prirode

1. Sudjelovanje u radnim grupama i tijelima koja utječu na zakonodavstvo
2. Direktno davanje komentara na zakone i pravilnike
3. Umrežavanje na nacionalnom i međunarodnom nivou

C) Zajednička dobra i mehanizmi direktne demokracije

1. Očuvanje područja djelatnošću zajednice (ICCA)
2. Suradnička vijeća na zaštićenim područjima i pašnjačke zajednice

D) Institucionalni razvoj udruge

Samoodrživost, razvoj djelatnosti koja će osigurati stabilno djelovanje udruge, strateško pozicioniranje, vidljivost u društvu

Zaštita i upravljanje Gajnom od 1990. godine
2007.-2020. godine – Program očuvanje biološke raznolikosti na zaštićenom pašnjaku Gajna
putem uzgoja hrvatskih izvornih pasmina

A1A3

Gajna je multifunkcionalno područje – prirodna retencija, zaštićeno područje prirode, zajednički pašnjak i mjesto edukacije. Osiguravanje uvjeta za ekološku ispašu stoke je presudno za očuvanje bioraznolikosti zaštićenog pašnjaka Gajna tako da je velik dio aktivnosti BED-a trenutno usmjeren na održavanje uvjeta i usmjeravanje ispaše na tom pašnjaku.

Kad nestane stoke i ispaše, prevladavaju invazivne vrste, pašnjaci zaraštaju i gubi se bogatstvo biljnog i životinjskog svijeta.

Gajna kroz mjesec u 2020.

siječanj

veljača

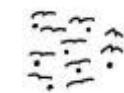
ožujak

travanj

svibanj

lipanj

srpanj

kolovoz

rujan

listopad

studen

prosinac

Blago BED-a – hrvatske izvorne pasmine

Udruga vlastitim uzgojem izvornih hrvatskih pasmina podolskih goveda (40ak), posavskih konja (4), ovaca cigaja (7), crnih slavonskih i turopoljskih svinja (3) te posavskih gusaka (5) pruža primjer dobre prakse i potiče lokalno stanovništvo da zadrži stoku na pašnjaku nizom mjera i aktivnosti. BED je planirao prestanak uzgoja u jer je uspio u namjeri da dovoljan broj lokalnog stanovištva preuzme te aktivnosti ali COVID 19 situacija je produžila taj prijenos.

Slavonsko-srijemsko
podolsko govedo

Posavska guska

Posavski konj

Ovca cigaja

Crna slavonska
svinja

Hrvatski ovčar

Radovi na Gajni - 2007.-2020. godine Program - Očuvanje biološke raznolikosti na zaštićenom pašnjaku

Gajna putem uzgoja hrvatskih izvornih pasmina – Mnogo svakodnevnih aktivnosti vezano za brigu o stadu (hranjenje, zdravstvena zaštita, markiranje, komunikacija s nadležnim službama u svrhu evidencije i registracije grla, osiguravanja hrane za zimu, osiguranje veterinarske službe za praćenje, ekološko certificiranje i slično).

Otok za gniježđenje ptica
na Velikoj Gajni

Radovi na infrastrukturi

Košnja strižnim kosama –
travnjak visoke prirodne
 vrijednosti

Pomoć mrijestu šarana

Priprema hrane za životinje

Cijepljenje životinja

Projekti završeni u 2020. - NEPOZNATA RIJEKA – ŽIVOT SAVE UZVODNO I NIZVODNO OD ZAGREBA

A2

Športska gimnazija Zagreb zamolila je BED da bude partner u pozivu Učeničke akcije protiv klimatskih promjena – projekta „Zagreb – grad koji spaja uzvodno i nizvodno.“ Projekt je odobren i dio je šireg projekta „Prema otvorenoj, pravednoj i održivoj Europi u svijetu – Projekt predsjedanja EU 2019.-2021.“ kroz koji su Platforma za međugrađansku solidarnost CROSOL i Zaklada SOLIDARNA poticali škole, učeničke domove i školske klubove u njihovom snažnijem javnom djelovanju tijekom predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije od 1. siječnja do 30. lipnja 2020. godine. Rezultati projekta su :

- stvorena snažnija baza znanja učenika o gubitku biološke raznolikosti, korištenju prirodnih resursa, učincima klimatskim promjenama te rizicima za zdravlje povezani s degradacijom okoliša
- podizanje razine osviještenosti mladih ljudi o važnosti zaštite i očuvanja okoliša, osobito u području zaštite voda i zaštite bioraznolikosti (anketa na početku provedbe projekta, vrednovanje kroz nastavu geografije - ostvareni ishodi planirani godišnjim školskim kurikulumom)
- podizanje razine znanja učenika kroz međusektorski pristup te suradnja s lokalnom zajednicom, širom javnosti, osnivačem, institucijama i udrugama civilnog društva
- razvijanje kritičkog mišljenja i zagovaranja te utjecanja na javne politike (debatna grupa - iskustvo stečeno anketiranjem, organizacija javne tribine, aktivno sudjelovanje u edukaciji, javni nastupi i dr.)

„The project 'Towards an open, fair and sustainable Europe in the world – EU Presidency Project 2019-2021' is funded by the European Union and implemented by the Finnish NGO platform for development Fingo, the Romanian platform Fond, the Croatian Platform CROSOL and CONCORD, the European NGO Confederation for relief and development.“

Projekti završeni u 2020. - NEPOZNATA RIJEKA – ŽIVOT SAVE UZVODNO I NIZVODNO OD ZAGREBA

BED je održao virtualno predavanje o uslugama ekosustava i ublažavanju poplava kao posljedice klimatskih promjena te predstavio primjer dobre prakse upravljanja zaštićenim područjem poplavnog pašnjaka Gajna. Istaknula se i važnost zagovaranja i uključivanja učenika u udruge civilnog društva.

Također smo sudjelovali u obilježavanju Svjetskog dana voda kroz međusektorsku suradnju na temu klimatskih promjena, važnosti zaštite voda i očuvanja biološke raznolikosti.

ZAKLADA ZA LJUDSKA PRAVA I SOLIDARNOST
FOUNDATION FOR HUMAN RIGHTS AND SOLIDARITY

Projekti završeni u 2020. - Vlažna staništa za život-revitalizacija vlažnih staništa Wetlands for life - od 01.11.2018. do 30.04.2020.

A4

eurONATUR

Glavni cilj projekta zaštita, očuvanje i poboljšanje biološke raznolikosti na zaštićenom području zvanom Gajna u istočnom dijelu Brodsko-posavske županije uz poplavno područje rijeke Save. Specifični ciljevi - izravno utjecati na očuvanje biološke raznolikosti osiguravanjem povoljnog vodnog režima u vrijeme suše - dovođenja slatke vode u depresije.

Drugi specifični cilj je obrazovanje i promicanje usluga močvarnih područja za šire društvo.

Cilj	Aktivnosti	Očekivani rezultati
Sačuvati biološku raznolikost na Gajni	Obnova grlenjaka Obnova i izmuljivanje kanala	Očuvanje biološke raznolikosti na Gajni
Osiguravanje povoljnog vodnog režima u barama u vrijeme suše	Edukacijske aktivnosti – letak, brošura	Povoljan vodni režim u barama u vrijeme suše
Edukacija o vrijednostima vlažnih staništa	Aktivnosti vidljivosti i edukacije javnosti o vrijednostima vlažnih staništa	Educirana javnost

Projekti završeni u 2020. - Vlažna staništa za život-revitalizacija vlažnih staništa Wetlands for life 1.

euronatur

U sklopu cilja obrazovanja i promicanja usluga močvarnih područja za šire društvo tiskana je brošura koja prati logiku i materijale sa poučne staze Gajna – može se preuzeti i elektronski:
<https://syr.us/J7f>

Projekt provodi / Implementing:
Brodsko ekološko društvo-BED

Partner: Javna ustanova —
Natura Slavonica

euronatur

Ciljevi se provode kroz aktivnosti obnove grenjaka, obnove i izmuljivanja depresija koje dovode vodu, uklanjanja invazivnih vrsta i aktivnosti vidljivosti i edukacije javnosti o vrijednostima vlažnih staništa.

The objectives are implemented through water regulation mechanism restoration, depressions restoration and mulching activities, and visibility and public awareness activities on wetland values.

Projekti u provedbi - Vlažna staništa za život - Uklanjanje invazivnih vrsta na Gajni i edukacija javnosti o vlažnim staništima

Wetlands for life 2 - od 01.01.2020. do 31.12.2020. – produženo na 2021.

- Glavni cilj projekta zaštita, očuvanje i poboljšanje biološke raznolikosti na zaštićenom području zvanom Gajna u istočnom dijelu Brodsko-posavske županije uz poplavno područje rijeke Save. Vlažna staništa za život.
- U dogovoru s donatorom dogovoreno je da se napravi pauza radi COVID situacije – pauziramo od 30.08.2020. do 01.02.2021. – konačni kraj je 30.06.2021.

REZULTATI I AKTIVNOSTI:

Rezultat 1: Držanje pod kontrolom invazivne vrste na 250 ha Gajne

Aktivnost 1.1: Uklanjanje invazivnih vrsta

Rezultat 2: Javnost educirana o bioraznolikosti i funkcijama eko sistema vlažnih livada i pašnjaka

Aktivnost 2.1: Terenski posjeti djece iz obližnje škole – teme – vlažna staništa, invazivne vrste, tradicionalne pasmine.

Aktivnost 2.2: Organizacija prekograničnog okruglog stola o invazivnim vrstama

Aktivnost 2.3. Aktivnosti vidljivosti

Projekti započeli sa provedbom u 2020. godini – METAR

TEMATSKE MREŽE za društveno-ekonomski razvoj te promicanje socijalnog dijaloga u kontekstu unapređivanja uvjeta rada .

Partneri smo nositelju DOOR-u u tematskoj mreži oko klimatskih promjena i energetskog siromaštva. – 14.10.2018. predan projekt naziva **METAR do bolje klime (Mreža za adaptaciju, tranziciju, edukaciju i razvoj)**., započeo 01.11.2020. i traje 36 mjeseci.

Brodsko ekološko društvo-BED - uz voditelja projekta – DOOR i u suradnji sa još devet partnerskih organizacija, u vremenu od 36 mjeseci radit će na uspostavi tematske mreže u kojoj će okupiti organizacije koje će zajednički istraživati, podučavati i povesti promjene koje su potrebne da bismo se prilagodili klimatskim promjenama i ublažili ih te naučili kako se ponašati u novim okolnostima. Mreža želi okupiti predstavnike organizacija civilnog društva, javne uprave, znanstveno-istraživačke institucija, te socijalne partnerere s ciljem kreiranja poticajnog okruženja koje će doprinijeti stvaranju kvalitetne suradnje. Partneri u ovom projektu, uz BED su : Udruga za promicanje ekološke proizvodnje hrane, zaštite okoliša i održivog razvoja „Eko-Zadar“, Udruga Zelena Istra, Zelena akcija, Forum za slobodu odgoja, Terra Hub, Institut za političku ekologiju, Fakultet elektronike i računarstva iz Zagreba, Institut za društvena istraživanja te Grad Zagreb.

INSTITUT ZA
POLITIČKU EKOLOGIJU

Projekat je sufinansiran Evropskom unijom iz Europskog socijalnog fonda.

Projekti započeli sa provedbom u 2020. godini – JEDRO

TEMATSKE MREŽE za društveno-ekonomski razvoj te promicanje socijalnog dijaloga u kontekstu unapređivanja uvjeta rada .

Partneri smo nositelju Zelenoj akciji u tematskoj mreži **JEDRO – Javne politike za održivi društveni razvoj: voda, energetika, otpad.** – 14.10.2018. predan projekt., započeo 01.11.2020. i traje 36 mjeseci.

Brodsko ekološko društvo-BED - uz voditelja projekta – Zelenu akciju i u suradnji sa još devet partnerskih organizacija, u vremenu od 36 mjeseci radit će na uspostavi tematske mreže, prikupljati i analizirati podatke te doprinijeti unapređenju sustava upravljanja na tri ključna tematska područja (voda, energetika i otpad) kao doprinos rješavanju ekološke krize i klimatskih promjena, na kojima su u Hrvatskoj nedostatno istraženi i razvijeni modeli kojima bi se ostvario njihov značajniji razvoj.

Mreža želi okupiti predstavnike organizacija civilnog društva, javne uprave, znanstveno-istraživačke institucija, te socijalne partnere s ciljem kreiranja poticajnog okruženja koje će doprinijeti stvaranju kvalitetne suradnje. Partneri u ovom projektu, uz BED su : Projektni partneri su:

Fakultet političkih znanosti u Zagrebu , [Društvo za oblikovanje održivog razvoja](#) (DOOR), [Zeleni Osijek](#),
[Udruga za prirodu, okoliš i održivi razvoj Sunce](#) iz Splita, [Zelena energetska zadruga](#) (ZEZ), Ekološka udruga Krka Knin , [Pravo na grad](#) (PNG), [PAN](#) – Udruga za zaštitu okoliša i prirode i [ZMAG](#) – Zelena mreža aktivističkih grupa

Projekti započeli sa provedbom u 2020. godini – JEKA

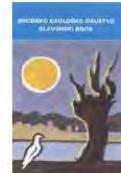

Projekt „JEKA! - Jačanje eko-aktivizma za hitnu klimatsku akciju“ – nositelj Zelena akcija, BED partner

Razdoblje provedbe projekta: 1.12.2020. – 30.11.2022. Ukupna vrijednost projekta: 166.500,00 € od čega je 149.850,00 € osigurano kroz finansijske podrške Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru Europskog gospodarskog prostora i Norveških grantova.

Očekivane promjene nakon provedbe projekta:

- aktivno sudjelovanje nositelja i partnera projekta pri kreiranju ambicioznih klimatskih politika
- proširenje baze znanja aktivističkih praksi u zagovaranju klimatskih politika
- povećani kapaciteti lokalnih aktivističkih grupa, organizacija civilnog društva i neformalnih inicijativa te poboljšana međusobna umreženost
- ojačana razmjena znanja i izgradnja nacionalnih mreža između sudionika u RH i partnerske organizacije iz Norveške te aktivista iz regije Zapadnog Balkana
- uspostavljanje sustava praćenja relevantnih klimatskih politika i energetskih projekata u RH od strane projektnih partnera te njihovog uključivanja u donošenje klimatskih politika na nacionalnoj razini
- stvaranje prostora za međugeneracijsku i interkulturalnu razmjenu znanja te zajedničko djelovanje svih dobnih skupina za zaštitu klime i okoliša u Zadru, Karlovcu i Slavonskom Brodu
- usmjeren je na globalni i lokalni problem produbljivanja klimatske krize te nedovoljnog kapaciteta građanskih inicijativa i građa u Hrvatskoj i regiji da svojim djelovanjem utječu na klimatske politike.

Zagovaranje i zakonodavstvo-radne grupe, savjeti, povjerenstva-sudjelovanje u radnim grupama, savjetima te povjerenstvima na području zaštite prirode i ruralnog razvoja u 2020. :

1 samostalan komentar na program

4 zagovaračka dopisa

10 sudjelovanja na odborima, radnim grupama i savjetima

7 sudjelovanja/podrška u javnim akcijama, otvorenim pismima, dopisima

4 sudjelovanja na zagovaračkim sastancima

- Odbor za praćenje provedbe Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020. - BED je predstavnik Zelenog foruma
- Nacionalni savjet za razvoj civilnog društva – 7. saziv - ispred udruge za zaštitu okoliša i ruralni razvoj Željka Gracin/Iris Beneš (BED) za razdoblje od 2020. do 2023.

- Partnersko vijeće grada Slavonskog Broda (Urbano područje grada)
- Forum dionika za projekt unaprjeđenja uvjeta plovidbe na rijeci Savi
- Tematska grupa za klimu, okoliš i prirodu unutar Mreže za ruralni razvoj

Savjet za razvoj civilnog društva i inicijative

B1

U 2020. održane su posljednje dvije sjednice 6.saziva Savjeta u kojem je BED predstavljao udruge za područje zaštite okoliša i održivog razvoja (06.02. i 13.03.2020.)

Izbor članova Savjeta za predstavnike udruga i drugih organizacija civilnoga društva i njihove zamjenike u sedmom sazivu Savjeta za razvoj civilnoga društva za razdoblje od 2020. do 2023. godine – **ispred Zelenog foruma kandidirane su Željka Leljak Gracin(Zelena akcija) i Iris Beneš (BED) za područje zaštite okoliša i održivog razvoja, izabrane, te i imenovane odlukom Vlade RH u svibnju 2020. godine.**

Mada u vrlo otežanim uvjetima, BED je bio aktivan u pripremi materijala za online sjednice Savjeta, rad na Poslovniku, te komunikaciju sa članicama Zelenog foruma prije i nakon sjednica.

BED je bio angažiran i u dopisu posланом Uredu za udruge, uz podršku Ministarstva uprave, oko priznavanja načina održavanja skupština tijekom trajanja pandemije od strane nadležnih ureda.

S obzirom na velik broj upita udruga i drugih organizacija civilnoga društva vezano za ublažavanje potencijalnih poremećaja i problema u djelovanju organizacija civilnoga društva u kontekstu aktualne pandemije koronavirusa COVID-19 te posljedica potresa u Zagrebu, nekoliko je inicijativa pokrenuto a BED se aktivno uključio u **Inicijativu za snažno civilno društvo**. U sklopu inicijative bili smo aktivni na kreiranju upitnika te analizi ispunjenog prije slanja zahtjeva na nadležna tijela.

Nacionalna ruralna mreža (prije MRR)– BED jedan od osnivača Tematske radne grupe za klimu, okoliš i prirodu

mreža za
ruralni
razvoj

nacionalna
ruralna mreža

BED je jedan od inicijatora osnivanja Tematske radne grupe za klimu, okoliš i prirodu unutar Mreže za ruralni razvoj. (preimenovana u Nacionalna ruralna mreža)

01 2020 – napravljena baza podataka članstva radne grupe TRG za KOP

22.01.2020. Sastanak predsjednice i tajnice u Zagrebu – analiza komentara i dogovor o zadnjoj verziji Poslovnika

07.-14.02.2020. glasanje o poslovniku – održana 2. (elektronska) sjednica – 24 članova prihvatio – ostvaren kvorum.

Sastanak je bio planiran **26.03.2020.** no odgođen je radi stanja s korona virusom.

13.05.2020. članovima je poslan mail upozoravajući ih da je na e-savjetovanjima Nacrt Natječaja za provedbu tipa operacije 4.4.1. »Neproductivna ulaganja povezana s očuvanjem okoliša« sa iznimno kratkim rokom – otvoreno 12.05.2020. – zadnji dan za komentare je 17.05.2020. Također je pružena i informacija oko toga

23.09.2020. održan pripremni sastanak – dogovoren **14.10.2020.** kao datum, ali Ministarstvo poljoprivrede radi COVID 19 situacije odgađa u zadnji trenutak. (poslano članstvu 09.10.) BED poslao materijale i odradio komunikaciju sa članovima.

Sudjelovanje i članstvo u domaćim i međunarodnim mrežama i inicijativama te suradnja s drugim sektorima

Stalna suradnja :

5 nacionalnih mreža,

8 međunarodnih

1 nacionalna i 4 lokalne udruge

1 javna Ustanova

3 JLRS

1 državna agencija

mreža za
ruralni
razvoj

SEENET

SOUTH EAST EUROPE NETWORK
FOR ENERGY AND TRANSPORT

- SAVA PARKS mreža
- European Livestock Breeds Ark and Rescue Net
- Forum za prehrambeni suverenitet
- BED je jedan od inicijatora osnivanja Tematske radne grupe za klimu, okoliš i prirodu unutar Mreže za ruralni razvoj.

European Forum on
Nature Conservation
and Pastoralism

PLATFORMA
ZA PRAVNE VLASTITNE PRAVA

The ICCA
Consortium

FAJFERICA

Sudjelovanje u Savjetodavnom vijeću projekta „Dinara back to LIFE“. Temeljni cilj postojanja Savjetodavnog vijeća je da ključne institucije budu pravovremeno informirane o aktivnostima projekta i da kroz sudjelovanje u vijeću doprinose kvaliteti projekta i umrežavanju dionika.

Sudjelovanje u inicijativi "Živo selo za prehrambenu suverenost" - pitanja iz područja poljoprivrede, okoliša, ruralnog razvoja, prehrambene politike, ali i ostale koji žele raditi na ostvarivanju prehrambenog suvereniteta i revitalizacije hrvatskog sela.

BED je član SAVA PARKS - mreže zaštićenih područja slivnog područja rijeke Save

SavaPARKS

SAVA PARKS: 08.04.2020. prisutni na zoom sastanku Sava parks mreže umjesto sastanka koji se trebao održati u Samoboru.

25.05.2020. Zoom sastanak Sava parks mreže (umjesto Obedske bare). BED je također pristao sudjelovati u radnoj grupi vezanoj za vlažne travnjake koja radi na novom projektu. Vezano uz to održan je su i dva zoom sastanka kako bi bili izrađeni prvi koncepti ideja za razvijanje budućih projekata koji obuhvaćaju goruće teme poput očuvanja poplavnih šuma, pašnjaka i travnjaka **24.06.2020. i 14.07.2020.**

23.09.2020. prisutni na zoom sastanku Sava parks mreže vezano za mogući projekt oko travnjaka uz rijeku Savu (Euronatur).

BED je član međunarodne mreže „teritorija života” – vrijednih područja koje autohtoni narodi i lokalne zajednice održavaju svojim načinom života te regionalne inicijative vezane uz zajednički upravljana zemljišta tzv common land

**ICCA CONSORTIUM
16TH GENERAL ASSEMBLY**

26, 27 and 28 of October

VISIT
iccaconsortium.org/index.php/ga16
FOR MORE INFORMATION

JOIN OUR ONLINE ASSEMBLY

REGISTER ON ZOOM

If you are a Member, write "MEMBER" before your name.
If you are an Honorary member, write HM

SEND YOUR VIDEO UPDATE BY THE 28TH SEPT

The ICCA Consortium

SwedBio

Funded by Sida, through SwedBio at the Stockholm Resilience Centre

U 2020. radili smo i na prijedlogu za kongres IUCN-a, međunarodne unije za zaštitu prirode koja se trebao održati u Francuskoj u 2020. godini. (Euro-Mediterranean ICCAs: Commons for Nature Conservation and Resilience of Local Communities) Partneri : Institut de Recherche pour le Développement – France, ICCA Consortium – Switzerland, iComunales – Spain, Global Diversity Foundation – Morocco, Centre National pour la Recherche Scientifique – France, Estación Experimental del Zaidín – Spain, Rachel Carson Center for Environment and Society – Germany, Brod Ecological Society-BED – Croatia. Nažalost, zbog COVID 19 situacije kongres je već dvaput odgođen. Sudjelovali smo i na **28.-30.10.2020.** Godišnja skupština ICCA Consortiuma.

BED je član koordinacije Zelenog foruma – mreže okolišnih organizacija u RH i

Komunikacija u Koordinaciji ZF-a oko nekoliko tema – dopis MZOE oko financiranja udruga (poslani komentari **25.03.2020.** Zoom sastanak sa nekoliko organizacija iz Zelenog foruma oko Fonda za aktivno građanstvo i **15.04.2020.**)

07.04.2020. Zoom sastanak Zelenog foruma oko bušenja kopna

Inicijativa i sudjelovanje u sastanku koordinacije Zelenog foruma oko nominacije kandidata za predstavnike organizacija civilnoga društva za članove i zamjene članova Radnih skupina za izradu programskih dokumenata za finansijsko razdoblje 2021. – 2027. ispred ZF-a.

16.12.2020. sudjelovali na skupštini Zelenog foruma

Podrška udrugama u ruralnom prostoru – administracija, oprema, logistika, organizacija

Organizacija godišnje skupštine nacionalne Udruge uzgajivača slavonsko-srijemskog podolca – **UUSSP**.
28.09.2020. Poslano 40 dopisa na adresu članova UUSSP-a – Glasački listić, izvještaji za 2019. (programske i finansijske), plan i program za 2020. (programske i finansijske) U njemu su i koverte sa povratnom adresom i markom kako bi olakšali izjašnjavanje članova.

BED je i dalje konstantna logička, administrativna i programska podrška udrugama uzgajivača izvornih pasmina na državnoj i regionalnoj razini koje koriste tehničku opremu, prostor, uredski materijal BED-a, a članovi BED-a volonterski odrađuju finansijske, administrativne i zagovaračke djelatnosti za njih.

Pašnjačka zajednica braniteljska zadruga Eko-Gajna

Gajna je trenutno jedino mjesto u RH, koje je uz zalaganje Brodskog ekološkog društva BED-a,
na tradicionalnom zajedničkom pašnjaku zadržalo **zajednički model upravljanja**
i prilagodilo takvo upravljanje postajećem zakonskom okviru.

BED je glavni pokretač i član Pašnjačke zajednice braniteljske zadruge Eko-Gajna u Općini Oprisavci kraj Slavonskog Broda te se godinama zalaže za alternativne modele korištenja i upravljanja zaštićenim područjima i područjima Natura 2000, a posebno u vezi s tradicionalnim korištenjem zajedničkih pašnjaka koji još uvijek postoje u nekim dijelovima poplavnog područja rijeke Save. PZBZ Eko-Gajna je usvojila Program gospodarenja Gajnom koji služi kao podloga za godišnje programe i koji u sebi sadrži mjere i uvjete zaštite prirode. Uspjeli smo u 2015. godini izmijeniti Zakon o poljoprivrednom zemljištu na način da je konačno priznata mogućnost zajedničkog upravljanja na zajedničkim pašnjacima prihvaćanjem zadruge kao zakupnika zemlje u vlasništvu RH.

Godišnji program gospodarenja usvojen 21.07.2020.
16 članova (OPG-ova) - 22.04.2020. uvjetnih grla goveda (191,6
uvjetno grlo

Suradničko vijeće značajnog krajobraza Gajna

Na šestoj sjednici Suradničkog vijeća značajnog krajobraza Gajna **29.01.2020.** godine održanoj u Oprisavcima, obilježen je svjetski dan vlažnih staništa. Osnivač Suradničkog vijeća je Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Brodsko-posavske županije – Natura Slavonica u suradnji s Brodskim ekološkim društvom – BED-om. Članovi Suradničkog vijeća značajnog krajobraza Gajna su predstavnici raznih ustanova, udruga, obrazovnih institucija, državnih agencija, privatnog sektora i pojedinačnih poljoprivrednih gospodarstava koja su vezana uz Gajnu. BED i PZBZ Eko-Gajna izvijestili su o godini koja je prošla i o planovima za novu 2020., a Javna ustanova je pripremila prigodno predavanje vezano za obilježavanje Svjetskog dana vlažnih staništa.

Zagovaračke aktivnosti oko zakupa Gajne – vruće ljeto 2020.

2

Gajna je prije imala status poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH, a od 2019. postaje javno vodno dobro. Tijekom godina razvio se poseban oblik gospodarenja zemljištem putem Pašnjačke zajednice braniteljske zadruge Eko-Gajne koja je u svom programu gospodarenja objedinila mjere i uvjete o zaštiti prirode, obrane od poplave i održivu poljoprivredu na jednom mjestu. Natječaj Hrvatskih voda proveden u mjesecu lipnju 2020. je bio jednoobrazan za sve čestice javnog vodnog dobra i kao presudni kriterij je uzeo maksimalnu cijenu koja je bila nepoznata sve do otvaranja ponuda.

Kako bi spriječili uništenje priče o Gajni u zadnjih 30 godina **projektni tim BED-a je krenuo u ofanzivu traženja potpore** tijela s kojima smo kroz sve te godine uspješno surađivali i ukazivali da se dužna pažnja trebala pokloniti i dostignutim kriterijima zaštite, davanjem prednosti izvornim hrvatskim pasminama kod ispaše, te uzeti u obzir dosadašnja ulaganja na infrastrukturi i raspisati kriteriji koji bi uzeli u obzir postojeći Program očuvanja biološke raznolikosti putem uzgoja izvornih pasmina, koji se putem aktivacije braniteljske populacije na Gajni provodi od 2007. godine.

Uz reakcije MINGOR-a, Ministarstva branitelja, županije Brodsko-posavske, Javne ustanove za upravljanje zaštićenim područjima prirode Brodsko-posavske županije Natura Slavonica, Zelenog foruma, Udruge uzbunjivača slavonsko-srijemskog podolca i drugih, Hrvatske vode su na kraju **natječaj koji je raspisan 29.05.2020. na kraju poništile odlukom u mjesecu rujnu.**

Gajna kao primjer 2020.

Upravljanje Natura 2000 područjem – primjer značajnog krajobrazu Gajna
Case study Gajna – Natura 2000 area in Croatia

A photograph of a rural landscape featuring a field with several large, round hay bales scattered across it. Five white storks are visible in the field, some standing and some walking. The background shows a line of trees under a clear sky.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederación Suiza
Confederazione Svizzera
Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

Македонско еколошко друштво
PROGRAM ZA ЗАЧУВАЊЕ НА ПРИРОДАТА
ВО СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА – фаза 2
компонентена за Натура 2000

ПРОГРАМ ЗА ЗАЧУВАЊЕ НА ПРИРОДАТА
ВО СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА – фаза 2
компонентена за Натура 2000

Natura 2000 u Republici Hrvatskoj
Gajna – primjer N2000 područja
Sava-kultura-Natura – primjer N2000 projekta

Iris Beneš, Brodsko ekološko društvo-BED, iris@bed.hr

09.07.2020. Prisutni kao izlagači na tribini „Suradnička vijeća u zaštićenim područjima – što smo naučili i kako dalje?“ održanoj u Zagrebu u hotelu Dubrovnik. Nakon uvodnih izlaganja koja su predstavila konkretna iskustva sa suradničkim vijećima u značajnom krajobrazu Gajna, NATURA 2000 području Odransko polje – Turopolje te parku prirode Lastovsko otočje, sudjelovali smo i u raspravi među sudionicima tribine. Tribina je održana i sklopu projekta projekta "Partneri za prirodu" financiranog putem Švicarsko-hrvatskog programa suradnje.

29.05.2020. Održan je zoom (virtualni) sastanak tzv Habitats meeting. Radi se o međunarodnom sastanku projekata koje je zaklada Euronatur finansirala u kroz poziv potpore vlažnim staništima. Osim sudjelovanja pripremljena je i prezentacija o rezultatima projekata.

07.12.2020. Iris Beneš prezentira online za projekt identificiranja Natura 2000 područja u istočnom dijelu Sjeverne Makedonije na poziv Makedonskog ekološkog društva (MES). Naslov prezentacije Upravljanje Natura 2000 područjem – primjer Gajne.

Vidljivost u društvu 2020.

Hrvatska vodoprivreda | travanj/lipanj 2020.

Na poplavnom pašnjaku uzgajaju se stare hrvatske pasmine goveda, slavonsko-srijemski podolac

GAJNA – “VLAŽNA STANIŠTA ZA ŽIVOT”

Krajem travnja završio je projekt "Vlažna staništa za život" koji je na zaštićenom krajobrazu Gajna započet 1. studenoga 2018. godine. Nositelj projekta bilo je Brodsko-ekološko društvo (BED) iz Slavonskog Broda, partner im je bila Javna ustanova Natura Slavonica, a finansirali

noga gospodarstva i zaštite prirode u kojem svaki sektor pronalazi svoj interes od obrane od poplava, zaštite prirodnih vrijednosti, tradicije, kulture i povijesti hrvatskog sela, kao i genetskog materijala, jer se na Gajni nalazi gotovo trećina ugrožene hrvatske stare pasmi

Željko Buša

Članci na domaćim i stranim portalima

30.04.2020 08:00 — RSS Feed

Prilika za Podolce

Na prisavskom pašnjaku Gajna kod Slavonskoga Broda u "prirodnoj" karanteni obitava najbrojnija populacija kritično ugroženog slavonsko-srijemskog podolskog goveda.

ŽIVOT : OKOLIŠ

Objavljeno: 12.6.2020. u 9:50

Prikaza: 1287

Autor: Ž.G./SBplus

ZELENO BOGATSTVO SLAVONIJE

Mjesto gdje je desetljećima čovjek u skladu s prirodom

LAND

Biodiversity flourishes as farmers return to collective governance

VIRTUALNOM TRIBINOM OBILJEŽEN DAN RIKE SAVE

Dan rijeke Save, 1. lipnja, Športska gimnazija Zagreb organizirala je online pozdrav i pozvaničnu svečinu obilježenju dana rijeke Save u sklopu i povodom istog. Zahvaljujući akciji u sklopu istraživačkog projekta "Učinkujući učionici prema klimatskim promjenama" u kojem je Športska gimnazija uključena, Štrm Pordok učenici su razvijili posebne pozdravne poruke i pozdravili svečinu. Štrm Pordok je u sklopu projekta Brodsko-ekološko društvo BED u saradnji sa Športskom gimnazijom Štrm Pordok i Športskom gimnazijom Štrm Pordok organizirao i obilježio Dan rijeke Save te pozdravio Grada Zagreba kao i predstavnike Županije Sisačko-Moslavačke županije, Ljerki Hranić i Klaru Radžić, moderatore te pozdravio i pozvanočne predstavnike rezultata projekta i rezultata akcije.

Tiskom između Hranić i Radžića u Štrmu je uvedeno i pozdravljeno da će u sklopu projekta Štrm Pordok u suradnji s Športskom gimnazijom Štrm Pordok i Športskom gimnazijom Štrm Pordok organizirati i obilježiti Dan rijeke Save na području Zagreba.

Marija Stojanović, prof. geop.

na os. Željanka Rajčić

ht tp://www.hrvatskavodoprivreda.hr/akcije/

dan-rike-save

ht tp://www.hrvatskavodoprivreda.hr/akcije/

dan-rike-save

Virtuelna tribina

ht tp://www.hrvatskavodoprivreda.hr/akcije/

dan-rike-save

101

Vidljivost u društvu 2019.

7 radijskih i 6 televizijskih priloga na HRT-u, SBTV-u, Radio Banovini, Radio Brodu, Radio Slavoniji

A screenshot of a YouTube video player. The video shows a man with grey hair, Šimo Beneš, wearing a blue vest over a light-colored shirt, standing in a green field. He is looking slightly to his right. The YouTube interface includes a search bar at the top, a play button, a progress bar showing 2:39 / 4:24, and a caption below the video frame. The caption reads: "ŠIMO BENEŠ predsjednik Brodskog ekološkog društva". Below the video frame, there is a text overlay: "SBTV - SB INFO - ZAVRŠEN PROJEKT "VLAŽNA STANIŠTA ZA ŽIVOT" - 16.05.2020." At the bottom of the screen, there are standard YouTube controls for "All", "Related", and "Recently upl".

A screenshot of a YouTube video player. A woman with short brown hair, Iris Beneš, is speaking to the camera. She is wearing a black top with a red and yellow patterned collar. In the background, a herd of cattle is grazing in a field. The YouTube interface includes a play button, a progress bar showing 5:58 / 11:15, and a caption below the video frame. The caption reads: "IRIS BENEŠ PROGRAMSKA KORDONATRICA I BRODSKO EKOLOŠKO DRUŠTVA".

Predstavljamo goruće probleme hrvatskih uzgajivača konja

A screenshot of a YouTube video player. Two men are shown from the chest up, standing in a field. The man on the left is wearing a dark blue jacket with a red collar and a green cap. The man on the right is wearing a dark sweater over a patterned scarf. The YouTube interface includes a play button, a progress bar showing 9:00 / 10:00, and a caption below the video frame. The caption reads: "novinar: Petar Katinić".

DNEVNIK - UZGOJ DOMAČIH ŽIVOTINJA U ZIMSKIM MJESECIMA - 06.01.2020.

A screenshot of a YouTube video player showing a wide shot of a large herd of cattle grazing in a vast, open field under a clear blue sky. The YouTube interface includes a play button, a progress bar showing 0:00 / 1:00, and a caption above the video frame. The caption reads: "SBTV - DNEVNIK - EKOLOŠKI UZGOJ DOMAČIH ŽIVOTINJA - 03.01.2020.". At the bottom of the screen, there is a text overlay: "Gotovo 500 hektara pašnjaka u blizini Oprisavaca, poznatog kao Gajna idealni su uvjeti za držanje i ispašu stoke. Brodsko ekološko društvo na njemu već dugi niz godina bavi se uzgojem domaćih životinja. Riječ je o slavonsko srijemskom podolcu, a trenutačno ih ima".

Vidljivost u 2020. – Web – [ww.bed.hr](http://www.bed.hr) FB stranica- @BrodskoBED, Instagram BED Brod Ecological Society

Instagram

bed_brodecolocalsociety

35 posts · 166 followers · 90 following

Bed Brod Ecological Society
www.bed.hr

POSTS · IGTV · SAVED · TAGGED

Water, wetlands and life.

Početna Info Fotografije Osvrti Više Promoviraj Dodajte gumb

Udruga je pripremila izvještaj u formi pogodnom za objavu na web stranici.

Godišnji izvještaj je i tiskan.
Aktivna Facebook i web stranica
udruge, Instagram profil

Ustroj i redovni rad udruge

- U 2020. godini bile su zaposlene dvije osobe: programska koordinatorica, i čuvar Gajne.
- Projektni tim sastavljen od predsjednika, programske koordinatorice i blagajnika mjesечно je radio reviziju ostvarenih i planiranih aktivnosti i priprema izvještaje za sjednice upravnog odbora koji se održavaju najmanje dvomjesečno. U 2020. godini održano ih je 6.
- Broj volonterskih sati u 2020. godini: 4738. Predan izvještaj Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

Zbog situacije s COVID 19 virusom godišnja skupština BED-a se održala elektronskim putem.

Ova skupština se izjašnjavala o programskom i finansijskom izvještaju za 2019. godinu u skladu sa statutom BED- a radi posebnih okolnosti vezanih uz COVID 19 situaciju.

Skupština Brodskog ekološkog društva-BED održala se od **23. do 30. svibnja 2020. godine**. Svi koji se služe elektroničkom poštom dobili su na uvid dokumentaciju i upute kako glasati - ili odgovorom na mail ili preko interneta. Članovi koji nisu bili u mogućnosti odgovoriti elektronički ili se ne koriste računalom mogli su doći pregledati planove i izjasniti se u ured BED-a, kao i zatražiti uvid u finansijski plan direktno kod predsjednika. U glasanju je sudjelovalo ukupno 38 članova, 16 od njih obrascem, 20 odgovorom na mail a 2 direktnim uvidom u izvještaj, te je time izvještaj iz 2019. i prihvaćen te postavljen na web stranicu udruge

Izvanredna godišnja skupština održana je od 14. do 20.12.2020. godine elektronskim putem radi prihvaćanja finansijskog i operativnog plana za 2021. godinu te strateškog plana za period od 2021.-2024.

Radi smanjenja kapaciteta u knjigovodstvenom servisu i potrebe za jačom podrškom donesena je odluka o mijenjanju servisa.

COVID 19 – utjecaj na aktivnosti BED-a u 2020.

Nemogućnost rada u uredu smještenog u zgradi koja je postala županijska COVID ambulanta – rad od kuće, nedostupnost dokumentacije, izmještanje, pregovori sa zakupnikom, nalazak novog prostora i njegovo uređenje, preseljenje nužnog dijela dokumentacije.

Novi ured BED-a nalazi se u zgradi glavnog kolodvora u Slavonskom Brodu, Trg hrvatskog proljeća 3.

Nemogućnost organiziranja aktivnosti sa korisnicima uživo – u nekim projektima smo dio uspjeli odgoditi, a dio preseliti u virtualni prostor.

Nažalost, terenske nastave i rad s djecom ne može se tako lako nadomjestiti virtualno.

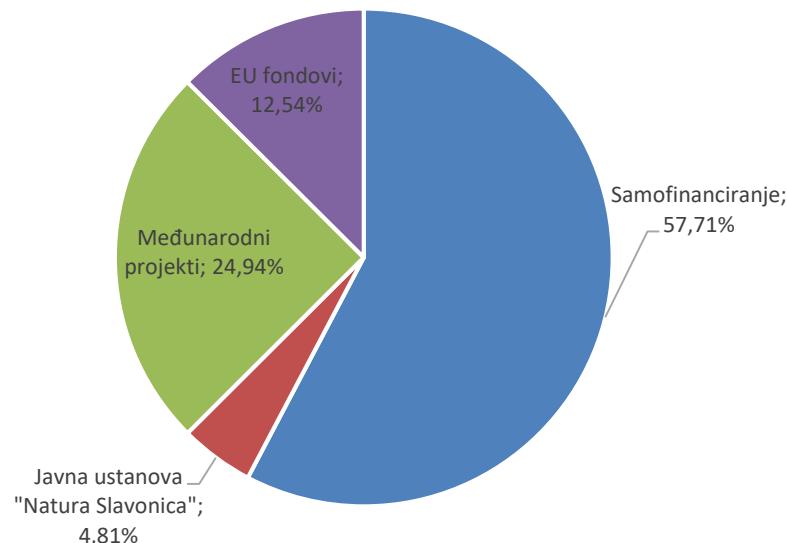
Teškoće u organiziranju i aktivaciji volontera + odustajanje starijih volontera

Pad volonterskih sati za u 2020. 12,45 % u odnosu na 2019.
te čak 19,27 % u odnosu na 2018.

4738 sati u 2020.
5410 sati u 2019.
5868 sati u 2018.

Finansijski izvještaj – prihodi i izvori financiranja u 2020.

PRIHODI BED-a u 2020.

Opis prihoda	Iznos
Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	236.597,00 kn
Prihodi po posebnim propisima	105.010,00 kn
Prihodi od imovine	3.855,00 kn
Prihodi od donacija iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	28.800,00 kn
Prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	149.276,00 kn
Prihodi od institucija i tijela EU	75.045,00 kn
Prihodi od trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba	- kn
UKUPNO	598.583,00 kn

Financijski izvještaj 2019. rashodi i rekapitulacija

Konto	Naziv konta	Iznos
41	Rashodi za radnike (AOP 056+061+062)	210.217,00 kn
42	Materijalni rashodi (AOP 068+072+077+082+087+097+102)	192.424,00 kn
43	Rashodi amortizacije	45.642,00 kn
44	Financijski rashodi (AOP 110+111+115)	3.142,00 kn
45	Donacije	1.023,00 kn
46	Ostali rashodi (AOP 129+134)	- kn
	UKUPNI RASHODI (AOP 054-146 ili 054+147)	452.448,00 kn
	MANJAK PRIHODA (AOP 148-001)	- kn
5221	Višak prihoda – preneseni	146.135,00 kn

Rekapitulacija

- UKUPNI PRIHODI 598.583,00

- UKUPNI RASHODI 452.448,00

VIŠAK PRIHODA u 2020 - 146.135,00

- VIŠAK PRIHODA IZ prethodnih godina. 294.584,57

- RASPOLOŽIVO 379.610,00

...tipični slavonski prisavski poplavní pašnjak obogaćen močvarnom florom i faunom istočno od Slavonskog Broda na području općine Oprisavci.

...dio sustava nacionalnih zaštićenih područja RH: Značajni krajobraz od 1990. godine.

...izuzetan spoj kulturne i prirodne baštine na terenu gdje je ispaša ključan ekološki proces za održavanje bioraznolikosti radi smanjenja invazivnih biljnih vrsta.

...mjesto osnivanja prve Pašnjačke zajednice u RH radi zajedničkog upravljanja pašnjakom.

Gajna je ...

...mjesto očuvanja (arka) hrvatskih izvornih pasmina domaćih životinja (slavonsko-srijemsko podolsko govedo, posavski konj, crna slavonska svinja, turopoljska svinja, ovca cigaja, hrvatski ovčar, posavska guska).

...mjesto očuvane tradicijske gradnje (štala, čardak, đeram, „Stan na Gajni“) i načina tradicijskog pašarenja.

...dio ekološke mreže koja je stupanjem RH u EU postala Natura 2000 mreža – i u sklopu toga je Područje očuvanja značajno za ptice (POP) i Područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove (POVS).